

SETKÁVÁNÍ

List sborů Českobratrské církve evangelické
v Brně I a Brně II

Obsah

- 2 **BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ: Dovolená od Boha?**
Jarmila Řezníčková
- 4 **OKÉNKO DO STARŠOVSTVA**
Jakub Marek, Dušan Sedláček a Mariana Boudová
- 10 **BYLO: Hutně a stručně z Brna I**
Ondřej Macek
- 10 **BYLO: Jarní brigáda na Blažkově**
Jakub Ryšavý
- 12 **BYLO: Sborový výlet do Tišnova**
Klára Doušková
- 13 **BYLO: Putování kolem Rychmanova**
Radka Müllerová
- 15 **BYLO: Víkendová rekreace na Blažkově**
Hellerovi
- 16 **BYLO: Brno — Apeldoorn, 30 let poté**
Lisa Fikejsová
- 19 **BYLO: Letadlem v Basileji**
Ondřej Malach
- 21 **BYLO: Noc Červeného kostela**
Iva Květonová a Ondřej Macek
- 24 **BYLO: I v Blahoslavově domě bylo otevřeno**
Martin Horák
- 28 **OKÉNKO K DĚTEM: Františka svobodná paní Poche**
Ondřej Macek a Iva Tůmová

- 30 **BYLO: Jak jsme slavili třicítku**
Magdaléna Šrubařová
- 32 **BYLO: Podívej se z okna**
Kryštof Rybníkář
- 33 **BYLO: Šest let spolu**
Petr Peňáz
- 37 **ŽILI MEZI NÁMI: Žena statečná**
(Vzpomínka na Boženu Patočkovou)
Jan Patočka
- 39 **SETKÁNÍ: S kurátory nejen o kurátorské kocovině**
Lenka Dobrovolná
- 48 **KNIHA: Lidstvo aneb Špetka naděje**
David Vávra
- 51 **KALENDÁŘ**
- 52 **FOTOREPORTÁŽ**

Dovolená od Boha?

Píseň 332 Pane, víš, jak málo lásky mám

Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu: „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář.“ Ale Jonáš vstal, aby uprchl do Taršíše, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy a vyhledal loď, která plula do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi plavil do Taršíše, pryč od Hospodina.

Jonáš 1,1—3

Jonáš se vydal na dovolenou. Totiž on si dovilil vzít si dovolenou od Pána Boha, a to navždy. Místo do Ninive na východ chce jet na západ do Taršíše. Do města na konci světa, tam, kde končí pevnina a za ní, za Herkulovými sloupy, padají vody oceánu přes mořskou desku, jak si tehdy lidé představovali. Je to tak daleko, že tam už jistě Pán Bůh nevládne, nemá tam žádnou moc, a hlavně se tam o Jonáše už nebude starat. Tak si Jonáš představoval svobodu od Boha: daleká země a žádné Boží úkoly, jako starat se o bližní a zvěstovat jim varování, aby mohli uvěřit.

„Vstaň a jdi,“ slyší Jonáš. Dát se do pohybu kvůli nepřátelskému městu, které je proslulé panovačností a krutostí? Jít mezi nepřátele, kteří ohrožují i Izrael? Budou jistě nebezpeční i Jonášovi, zvláště když se vydá mezi ně. A co kdyby přece jen uvěřili? Mohlo by se to stát. „Hospodin je milosrdný a plný slitování..., jímá ho lítost nad každým zlem.“ (Jon 4,2) Nakonec bych je ještě zachránil. To tak!

Jonáš opravdu vstal, ale aby sestoupil do přístavu Jafy. Sestupoval od Hospodina, snad přímo z chrámu. Do chrámu, k Hospodinu se vždy vystupuje, jak o tom zpívají žalmy. S Jonášem to jde naopak z kopce. Však známe Jonášův příběh: z Jafy vstoupí na loď, za bouře sestoupí

do podpalubí a vhozen do moře sestoupí v útrokách veliké ryby až ke kořenům horstev. (Jon 2,7) Až tam se vzpomene, jde do sebe, aby se zase začal s Hospodinem v modlitbě bavit.

Jonáš si nakonec dovolenou od Pána Boha nevezal. Nešlo to. Zjistil, že je s ním Bůh všude, i když si už myslel, že se za ním zavřely závory země navěky. A to je vlastně dobře. Můžeme k Bohu volat, i když si už už myslíme, že nám nikdo nepomůže, že jsme se vzdálili i od nebeského Otce.

Snad je to podobnost s naší dovolenou čistě náhodná. Je pravda, že se o prázdninách městské kostely vyprazdňují. Jedeme na dovolenou, víkendy trávíme na venkově, děti vysíláme na tábory. To však neznamená, že od Pána Boha utíkáme. Někdy je to spíš naopak. Máme čas se zastavit s modlitbou na rtech. V přírodě si uvědomíme krásu stvoření, které nám Bůh dal do péče i k radosti. Uděláme si čas na příbuzné, vyrazíme za nimi právě o prázdninách, což je někdy příležitost slyšet o Pánu Bohu nebo jej zvěstovat; anebo jen rukama vyjádřit naši (i Boží) péči o ně.

Berme dovolenou ne jako dovolenou od Boha, ale naopak jako příležitost k Bohu „vystupovat“.

Modlitba

Odpusť, Pane, naše útěky od tebe.

Stejně k ničemu nebyly.

Obracej nás k sobě,

ať nejsou prázdniny jen prázdné.

Prosíme, ať se dovedeme zastavit
s druhými i s tebou.

Amen

Píseň 316 Dej odvahu včas slyšet

Okénko do staršovstva

Setkávání presbyterů v Brně I

Neodpírej dobrodiní těm, kteří je potřebují, je-li v tvé moci je prokázat (Přísloví 3,27). Tímto veršem jsme zahájili květnové staršovstvo. V ohlédnutí farářů jsme si shrnuli, co se událo — výjezdní staršovstvo v Prasklicích, prodloužený víkend v Basileji, koncert Mirka Kemela, mládež v divadle apod. - a dozvěděli se, čím se faráři Iva s Ondřejem zabývají: mnoho různých jednání (například s nájemníky), přednášek (na pastorálce, pro výpomocné kazatele), porad a chystání (třeba školky mládeže nebo nového ročníku konfirmandů). Až jsme vyjádřili obavu ohledně jejich zdraví a odpočinku. Iva i Ondřej jsou nicméně vděční, když je někdo pozve domů, na oslavu apod.

Dále jsme se věnovali rozdělení do komisí a upřesnění pole působnosti každé z nich. Kromě již existující stavební a finanční komise vznikla komise diakonická (benefice, asistence, služba), dále skupiny „svět okolo nás“ (médiá, komunikace, spolupráce, přátelé) a „společensví“ (sborové pobyty, hosté, obědy, všechny věkové i zájmové skupiny ve sboru) a nakonec komise strategická, která má za úkol všechny předchozí komise koordinovat. V další části schůze zazněly tipy a triky pro služby presbyterů při bohoslužbách - jak číst, aby bylo rozumět, jak si připravit ohlášky, aby netrvaly déle než kázání apod.

Poté jsme se věnovali přípravě Noci kostelů, průvodcovské služby v Červeném kostele v rámci akce Brno a jeho chrámy, a hudebním nešporám, jejichž organizace není jednoduchá.

V tuto chvíli jsme se dostali k bodu Příští schůze, takže jsme mysleli, že už končíme, ale zdaleka tomu tak nebylo, neboť jsme ještě probírali stav Zelené fary a výhled na jeho zlepšení - dobrá zpráva je, že výhled existuje, ne tak radostná zpráva je, že to bude chtít spoustu energie, času a peněz, na druhou stranu nic z toho není neřešitelný problém.

Nakonec jsme probrali granty a dotace (jak ty, které jsme dostali, tak ty, které ne), připomněli jsme si, jaké nás čekají sbírky, rozdali si úkoly... a pak už byl skutečně konec.

Jakub Marek ■

Víkendové soustředění staršovstva v Prasklicích

Letos proběhlo již druhé výjezdní zasedání staršovstva Brno I- v Prasklicích. To první v lednu 2022 bylo ještě v dobách covidových a některým tehdy pozitivní test účast překazil. Cílem v tom minulém roce bylo vytvoření strategie sboru, tedy výhledu do budoucnosti, a vzájemné seznámení se s tehdy ještě novými dvěma faráři.

Nyní to bylo jiné. Faráři jsou ve sboru již více než půl druhého roku, na strategii se pracovalo průběžně více než rok a naším společným úkolem tedy bylo začít uvádět závěry vytvořené strategie do praxe.

Většina z nás přijela v pátek po zaměstnání a začali jsme přípravou společné večeře. Ta se uskutečnila formou rakletování, což je velmi dobrá varianta společného jídla, během něhož probíhají rozhovory a vzájemné seznamování. Bylo to výborné, taky protože byli mezi námi i nováčci, kteří se s prací ve staršovstvu teprve začínají blíže seznamovat.

Po společné večeři jsme pokračovali v seznamování a rozhovorech o práci staršovstva, budoucnosti sboru i úkolech, které před námi leží.

Staršovstvo se vesele seznamuje.

Následně jsme se odebrali do svých spacáků na palandách v podkroví fary.

V sobotu ráno, po společné snídani a příjezdu zbývajících presbyterů, jsme začali s hlavním programem tohoto letošního zasedání staršovstva, tedy s volbou kurátora, místokurátora, konventuálů a zástupců sboru v Jeronýmově jednotě. A dařilo se nám. Do oběda jsme zvolili nejen kurátora — Petra Zukala, místokurátora — Milana Ryšavého, ale i ty další a stihli jsme ještě malé zamyšlení našich farářů nad tím, jaký charakter má náš sbor, co je v něm oproti ostatním jinak. Bylo například konstatováno, že jsme velký sbor a pro faráře není udržitelné být v sociálním kontaktu se všemi členy, jak je tomu na malých sborech. Navíc jsme ještě probrali to, co by který presbyter rád ve staršovstvu dělal, jaké má každý obdarování, jaká je ta jeho „parketa“. Následně Marek Baláš pomocí krátké prezentace zrekapituloval závěry strategie sboru.

Po ukončení společného programu staršovstva jsme se rozdělili na skupiny podle oblastí plynoucích ze strategie a snažili jsme se pracovat v týmech. Výsledkem byly výhledy do budoucna pro každou z nových i staronových komisí.

Po obědě následovalo shrnutí, kdo co bude dělat, jaké oblasti se bude věnovat, a nakonec nás Václav Matoulek poučil o službách v Červeném i Betlémském kostele, co všechno tyto služby obnášejí a jaká je činnost presbyterů při večeři Páně. To bylo cenné zvláště pro nováčky ve staršovstvu.

Kolem 16. hodiny jsme se po společném úklidu prostor fary rozjeli domů s dobrým pocitem, že jsme pobyt v Prasklicích efektivně využili.

Dušan Sedláček ■

Setkávání presbyterů v Brně II

V posledním čtvrtletí jsme se věnovali asi nejtěžšímu úkolu, který před nás byl postaven, a to rozhodnutí o otázce výše farářských úvazků v našem sboru v následujících letech. Na dubnovém staršovstvu jsme si odsouhlasili, že k této otázce svoláme v červnu sborové shromáždění. Následovalo období náročné především pro strategickou komisi, která v čele s Adamem Gajdošem sbírala potřebné podklady pro zjištění, jak by případné snížení farářského úvazku ovlivnilo naše společné aktivity i sborový rozpočet. V dubnu jsme se výjimečně sešli ještě jednou, abychom toto téma mohli pořádně prodiskutovat. Bylo to náročné, trochu jsme se do toho zamotali a celkem pochopitelně se to neobešlo bez emocí a pocitů vyčerpání. Ale nakonec jsme na této mimořádné schůzi staršovstva došli k závěru, že variantu fungování našeho sboru jen s jedním farářem na plný úvazek nebudeme dále zvažovat. Důvodem je především skutečnost, že by to znamenalo výrazné omezení současných aktivit (například pravidelných setkání v týdnu vedených farářů nebo bohoslužeb v Tišnově) a na rozvoj nových aktivit by farář už neměl čas vůbec. Zůstaly nám tedy na stole dvě varianty — budeme hledat druhého faráře/farářku buď na plný úvazek, nebo na poloviční. Tyto varianty jsme na konci května diskutovali i s dalšími členy sboru při tzv. sborovém kafi.

Sborová diskuze o výši farářských úvazků

Obě varianty znamenají, že budeme pro náš sbor hledat druhého kazatele. Sestře farářce Milči Řezníčkové končí úvazek nejpozději na konci roku 2024, s oslovováním nového faráře nebo faráčky bychom tedy měli začít co nejdříve. Přemýšleli jsme i nad tím, jaké vlastnosti, zkušenosti, kompetence nebo obdarování by nový farář nebo faráčka měl/a mít. Vyšlo nám z toho něco, co by se hodilo spíš na super hrdinu než na faráře. Naše očekávání jsou zatím vysoká, ale na druhou stranu jsme si i vědomi toho, že není dobré se upínat na hledání faráře, který neexistuje, a že se nám třeba může stát, že nějaké mezidobí budeme muset dočasně zvládnout jen s jedním farářem.

Z méně závažných témat jsme na schůzích za poslední tři měsíce řešili například webovou prezentaci sboru. IT komise pod vedením Honzy Fikejse připravila dotazník k současnému stavu sborového webu, facebookového profilu a YouTube kanálu a na základě sebraných podnětů postupně začala provádět obsahové a strukturální změny webu.

Hospodářská komise vedená Petrem Dobrovolným má v plánu se sborem konzultovat, jestli budeme do Losova sálu pořizovat nové stoly, nebo opravíme a „vytuníme“ stoly současné. Ale aby toho rozhodování nebylo moc najednou, tak jsme to zatím odložili na podzim. Zároveň se věnujeme dalším projektům — na začátku června byly zahájeny zednické práce na zahradním altánu a během léta plánujeme zvelebování zadních sálů.

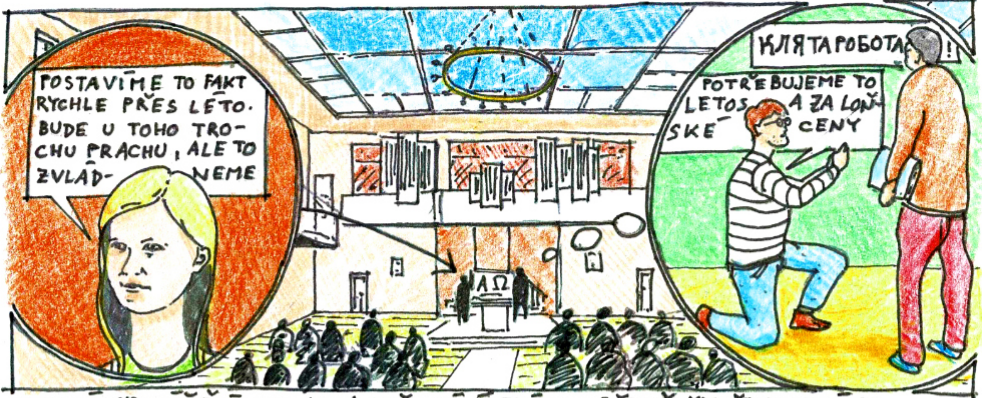
Tak uvidíme, třeba v září už budeme mít základní stavební práce na altánu dokončené, budeme mít útulnější zadní sály i vybrané stoly do Losáku a budeme se moct věnovat „jen“ povolávání druhého faráře nebo faráčky. Něco mi ale říká, že zářijová schůze staršovstva bude zase ta nejdelší v roce.

Závěrem bych chtěla členy našeho sboru opět poprosit o pochopení, trpělivost a zároveň otevřenost k rozhovoru s námi. Neváhejte se na nás prosím obrátit buď osobně, nebo přes e-mail (staršovstvo-posta@blahoslavak.cz nebo mariana.boudova@blahoslavak.cz).

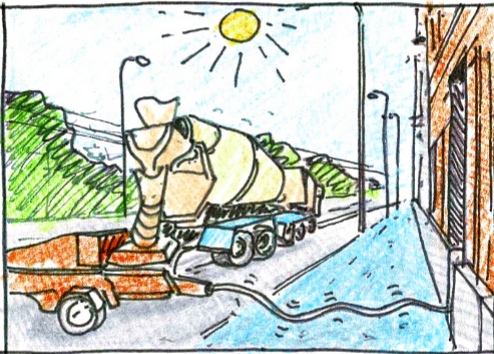
Mariana Boudová ■

OBRÁZKY ZE STARŠOVSTVA DÍL 2. "POTOPA"

BĚHEM DVOU TÝDNŮ VZNIKL PROJEKT LOSÁKU. VYJEDNALI JSME PÍŠE ŽIVOT PŮJČKU OD JERONYMOVY JEDNOTY. ALE CO NA TO SBOR ? KRESLÍ: PETR D.!!

SBOROVE SHROMAŽDĚNÍ DALO AKCI POŽEHNÁVÍ. ZBYVALO PŘESVĚDČIT ŘEMESLNÍKY ...

VŠECHNO SE VYVÍJELO DOBRĚ, NEŽ PŘIJELI BETONÁŘI... KTERÍ NÁM VYTOFILI KOSTEL

..A ZA DVA TÝDNY ZNOVU

HARMONOGRAM STAVBY SE MUSEL POUPRAVIT

- STIHNOU TO ASPOŇ DO VELIKONOC? BUDOU ŘEŠIT POŘAD JENOM BUDOVY? OBJEVÍ SE V NAŠEM KOMIKSU NOVA KURÁTORKA? DOZVÍTE SE PŘÍŠTĚ

Hutně a stručně z Brna I

S mládeží a dorostenci jsme byli v divadle Husa na provázku na představení Pozdravuju a líbám vás všechny. Klip na inscenaci se točil v Červeném kostele. Silný příběh o Kurdovi v azylovém zařízení a Češce, která si ho chce vzít. Drsné vyprávění o nesvobodě ve svobodě.

V květnu a červnu proběhly v Červeném kostele hudební nešpory. Vivat acustica a varhanní koncert Matthiase Böhlerta. Hezké, ale letos žel nepodpořené z Jihomoravského kraje.

V dubnu byly bigbeatové bohoslužby na faře...

Jsmo rádi, že v našem sboru našlo domov několik dospělých lidí i dětí. Třeba zubní sestřička, která si chodí odpočinout na pohotovost, asistent pedagoga s rohy na hlavě, který léta žil na Islandu.

V Červeném kostele máme díky manželům Hamplovým nový dětský koutek pro nejmenší účastníky... a Zelená fara už brzy bude opět zelená.

Také máme nový komiks o Červeném kostele na panelech ve vstupu do kostela a pracovní materiály pro děti. Obojí od Ivy Tůmové, kterou v časopise Setkávání není nutné představovat. Ale je úžasná.

Ondřej Macek ■

Jarní brigáda na Blažkově

Nastal čas vyhnat pavouky a myši z Blažkova. Měli jsme na to druhý prodloužený květnový víkend a možnosti strávit víkend na Blažkově využilo tolik brigádníků, že jsme se málem nevešli. Víc to připomínalo dětský běh, protože dětí byla skoro polovina. Program brigády byl tradičně jednoduchý. V pátek buřty a pak práce. Během chystání ohně a buřtů se nás sjelo ke čtyřicítce, takže bylo veselo. V sobotu se začalo hned po snídani. Každý si našel to svoje, podle náročnosti. Dělal se

nová zeď skladu, nové schody k jedné z chatek, zametaly a natíraly se střechy, řezalo, štípalo a vozilo se dřevo, malovala se kuchyně.

Na podzim bylo potřeba skácet lesík za heraklitkou, takže jsme teď měli za úkol spálit zbylé větve. Celý víkend foukalo krásně do tábora, a tak si všichni odvezli domů voňavou vzpomínku, která jen tak nevyprchala. Snad nám to ostatní účastníci už odpustili. Pálení vyhrálo hlavně u dětí. Kromě dvou ohňů, v nichž se pálily větve, si založily vlastní ohýnek, u kterého se celý víkend zabavily. Opékaly sušenky a loupáky, pekly brambory a prodávaly je rodičům, kovaly výrobky z plechovek a víček od piva. Radost, že se jim v neděli ráno podařilo oheň znovu rozfoukat, byla k nezaplacení. Kupodivu nebylo potřeba ani vytahovat panthenol.

Kromě myší a pavouků bohužel přes zimu navštěvovali Blažkov i zloději, takže bylo potřeba opravit dveře do jídelny a petlice u skladiště.

Na nedělní bohoslužbu za námi přijel Ondřej Macek, a jelikož bylo krásně, uspořádali jsme ji venku u pískoviště. Kouř od ohňů tomu dodal zajímavou atmosféru.

Děti pálí poslední kusy lesa na Blažkově.

Luční bohoslužby

V pondělí už nás pak čekal jen úklid chatek, hledání klíčů, brzký oběd a cesta domů. Petrův poškrtný seznam úkolů napovídal, že se to povedlo. Ale nebojím se, že by na druhou brigádu práce nezůstala. Na tu se již přihlásit nestihnete, protože už proběhla, ale nechte se pozvat třeba na tu podzimní. Míst u stolu i práce je na Blažkově hromada.

Jakub Ryšavý ■

Sborový výlet do Tišnova

V neděli 23. dubna podnikla nemalá skupina obvyklých účastníků nedělních bohoslužeb v Blahoslavově domě výlet do Tišnova. Většina z nás se setkala už ve vlaku, ostatní se postupně přidávali k zástupu před modlitebnou Církve adventistů sedmého dne, kde pro nás Tišnovští připravili krátké ranní zpestření v podobě absence klíčů.

Rodinné bohoslužby vedla sestra farářka Milča Řezníčková, jádro pěveckého sboru Godháj se postaralo o hudební vedení a doprovod.

Po bohoslužbách jsme poobědvali na dvorku za svitu slunce, které nás pak provázelo po celé odpoledne. V období letošního jara to byl takový malý zázrak...

Občerstvení na duchu i na těle jsme vyrazili na výlet. Tempo, které jsme v doprovodu dětí různého věku (i zdravotního stavu, jak jsme později zjistili) nasadili, bylo pro většinu poutníků zkouškou trpělivosti. Ale cesta byla krásná, hřeben Květnice nádherný, rozhovory živé, takže čas strávený na cestě rozhodně nebyl ztracený.

Na kamenitém vrcholu Květnice děti nacházely droboučké ametysty světle fialové barvy, se kterými se pak bolestně loučily, jelikož z Květnice se bohužel žádné poklady odnášet nesmějí.

Závěr výletu nemohl proběhnout nikde jinde než na zahrádce Klášterního pivovaru Porta coeli v Předklášteří.

Děkujeme Tišnovským za vlídné přijetí a krásnou jarní neděli strávenou ve společnosti milých lidí. Těšíme se na příště!

Klára Doušková ■

Putování kolem Rychmanova

Společně s učiteli nedělní školy jsme na jednom z našich setkání naplánovali výlet do Rychmanova. Mnoho rodin má nabitý program, a proto jsme se shodli, že výlet uskutečníme v neděli. Hlavním cílem tak bylo navštívit odpolední bohoslužby v Rychmanově a seznámit se s tamním společenstvím. Naším dalším záměrem bylo prožít společně čas, poznat se lépe mezi sebou a užít si chůzi jarní krajinou.

Celou trasu naplánovala rodina Oukropcových — a velice jim za to děkujeme. Na výletě nám i prozradili, že si trasu dopředu prošli, aby ověřili terén a plánovanou časovou dotaci.

Sešli jsme se v 9 hod. na Hlavním nádraží a vyrazili vlakem směr Sokolnice. Zde byl oficiální sraz a tady se k nám připojili i někteří další. Cestou přes městečko a kolem sokolnického zámku jsme se dostali do obory, která pamatuje napoleonské války. Tento kus cesty byl kouzelný. Nad námi se tyčily vzrostlé stoleté stromy a jasná zeleň nás

Foto výletníků u působivé napoleonské rekvizity

na každém kroku osvěžovala. Po vyjití z obory jsme začali pomalu stoupat k Mohyle míru. Na kopeček jsme vyšli už hladoví a s touhou po stínu. A zde nahoře na nás pod rozkvetlými stromy čekal příjemný chládek, kde jsme se rozložili a připravili svačiny. U mohyly se k nám přidaly další dvě rodiny, a tak nás bylo nakonec 22.

Během piknikového oběda se k nám připojil Ondřej Macek, který z tašky vytáhl malý zázrak — zmrzlinu pro každého, kdo chtěl. Co víc si po výšlapu přát!

Poslední úsek jsme šli samospádem do Rychmanova. Dorazili jsme právě včas, abychom se mohli dozvědět od pana Lercha historii sboru. Bohoslužby vedl Ondřej, který byl připravený na velký počet dětí. Kázání pro děti na téma strach izraelského lidu vstoupit do Zaslíbené země měl velmi názorné a radostné. Při bohoslužbách jsme společně slavili večeri Páně. Po kostele byl čas na rozhovor se členy místního sboru při malém občerstvení, které si pro nás připravili. Děti se ještě mohly proběhnout okolo kostela, a pak už jsme po rozloučení odešli na vlak do Újezdu.

Počasí bylo krásné a letní celou cestu, jen jsme se přiblížili do kostela, kde bylo jako v ledničce. Předpověď sice hlásila odpolední přeháňky, ty nás však zastihly až před Hlavním nádražím v Brně.

Chůze krajinou, nedělní pocit svátečnosti, společenství přátel, ať už starých známých nebo právě nově navázaných na výletě, vnímám jako něco velmi vzácného. Děkuji všem, kteří se mohli přidat a jít společně kus cesty, a zvu nadšence a přátele nedělní školy, aby se k nám příští rok připojili.

Radka Müllerová ■

Víkendová rekreace na Blažkově

Poslední květnový víkend nás ze sboru Brno I Blažkov uvítal vysokou neposečenou trávou, která ráno vábila rosu a přes zbytek dne neposedná klíšťata. Sešlo se nás kolem pětatřiceti, z toho necelá polovina dětí. Pobyt jsme zahájili v podvečerních hodinách opékáním špekáčků za jídelnou. U ohně jsme se seznamovali a řádně jsme probrali, čím žijeme a co je u nás nového. Večer se zpívalo a u vína se vedly diskuse mj. o podobě nového evangelického zpěvníku.

Po sobotní ranní pobožnosti přišel čas na práci pro tábor. Zatímco se dospělí začali věnovat nejrůznějším činnostem (např. nový kurátor se nebál vylézt na střechu chatky, aby ji natřel), děti čekala pokladovka v okolí tábora se sladkým zakončením. Polední klid pak trávily patláním bláta na pískovišti a dospělí si užívali příjemné chvíle u kávičky. Jelikož panovalo v sobotu teplé slunečné počasí, podnikli jsme odpoledne výlet do Strážku, což obnášelo i letošní první přebrodění Bobůvky u mlýna — někteří se dokonce i nedobrovolně vykoukali. Ve Strážku jsme se patřičně osvěžili, děti objevily kouzlo místního hřiště, ti zdatnější z nás zvládli dojít na Mitrov. Večer bratr kurátor promítal fotky zvířat, které pořídil během pobytu v Africe.

V neděli jsme pod širým nebem slavili svatodušní bohoslužby

Tradiční blažkovské buřty

s večerí Páně, při kterých jsme měli možnost zakusit ovoce Ducha svatého. Poté jsme začali uklízet a po obědě se rozjeli domů.

Děkujeme sestře faráře Ivě za celkovou organizaci, Balášům za vaření a všem, kteří přispěli k tvorbě společného programu.

Hellerovi ■

Brno — Apeldoorn, 30 let poté

Září 1993. Na Lidické ulici zastavuje autobus s holandskou poznávací značkou. Prakticky ve stejnou chvíli nacházím cestu do Blahoslavova domu i já, holandská studentka, která do Brna dorazila teprve před několika dny. Z církevního týdeníku svého rodného Apeldoornu jsem věděla, že sbor z druhého konce města má partnerství s Brnem. Před svým odjezdem na roční studijní pobyt jsem se tedy spojila s tamním farářem a zjistila, že se všichni — velká delegace z jeho sboru i já — máme shodou okolností objevit v Brně o stejném zářijovém víkendu.

Lepší seznámení se sborem jsem si přát nemohla. Panovala radostná atmosféra, všude kolem sebe jsem slyšela svoji mateřštinu a členové brněnského sboru mě mezi sebe hned přijali. Po prvních zmatcích způsobených mou lámanou češtinou pochopili, že jsem sice ze stejného města jako ti z autobusu, ale nepatřím k nim a hodlám zůstat o něco déle. Během bohoslužeb to vypadalo, že toho s Čechy máme hodně společného — nejen víru, ale i písně, které jsem všechny znala z holandského zpěvníku. Později se ukázalo, že byly vybrány záměrně ze seznamu stejných písní, který kdosi sestavil, ale můj dojem z prvních českých bohoslužeb už to zkazit nemohlo.

I v roce 2023 toho máme stále hodně společného. Jak už jsem tušila o tom víkendu před třiceti lety, zůstala jsem v Česku o něco déle (vlastně napořád) a s rodinou jsme teď jedněmi z hostitelů na brněnské straně. Tentokrát, koncem letošního dubna, sice dorazila delegace jen deseti členů apeldoorského sboru, ale radost ze setkání je pořád stejná. Už to pochopitelně není ta exotika ze začátku devadesátých let, kdy to pro Holanďany byla mnohdy první návštěva za bývalou železnou oponou a pro Čechy výprava do Apeldoornu většinou znamenala první cestu na Západ. Společné vzpomínky jsou ale pořád silné a tvoří základ dnešních vztahů. Ernst-Jan, jeden z hostů, má s sebou album s fotkami ze všech návštěv, které si všichni rádi prohlédnou. Už ani nedokáže spočítat, pokolikáté tu je. Ale pořád je dost důvodů, proč jezdit dál, říká skoro dojatě.

Naše diskuse ukazuje, že vznikla i nová společná témata. Například starost o dění na Ukrajině — i v Holandsku pobývá aktuálně necelých sto tisíc ukrajinských uprchlíků a lidé ze sboru jim ve vzniklé situaci různými způsoby pomáhají. A pak nově i téma financí. Původní partnerský sbor se před zhruba dvaceti lety sloučil právě z finančních důvodů se sousedním sborem. Covid způsobil další odliv členů a tím i nižší příjmy ze saláru, ceny energií naopak i tam stoupají. A sbor tak čeká nové sloučení s dalšími dvěma sbory. Je to náročný proces. Holanďané se při posledním slučování nesetkali s příliš velkým pochoopením Brňanů. Nyní, když je odluka církve a státu v Česku v plném proudu a nutí sbory, aby se opravdu intenzivně zamýšlely nad svou

Holandsko-česká výprava v Předklášteří

budoucností, je situace úplně jiná i zde a tentokrát toto téma přineslo plodnou diskusi.

Není ale nad to se i společně radovat ze života. Že oba naše národy mají rády pivo, se znovu potvrzuje při návštěvě Klášterního pivovaru v Předklášteří. Jeden člen naší kazatelské stanice je jeho spolumajitelem a o procesu vaření piva mluví poutavě a s láskou. Jako hlavní ochutnávač zasvěcuje do tohoto řemesla i naše holandské přátele a asi netřeba vyzdvihoval, že seznámení s podobou piva v různých fázích výroby se setkává s velkým nadšením.

Kromě výletů necháváme tentokrát i více času pro volnou zábavu, kterého bylo minule jen poskrovnu. Občas se přitom pochopitelně trochu bojuje s jazykovou bariérou, ale proč z toho dělat vědu, když společně strávený čas je i tak velice příjemný. Potěšuje nejen ty, kteří se v kontaktech angažují už dlouho, ale i ty, pro které je to úplně nová zkušenost.

Píšeme tedy rok 2023. Mnoho podobných kontaktů mezi holandskými a českými sbory (a že jich bylo!) už dávno zaniklo. Naše partnerství má ale i po třiceti letech pořád co nabídnout, jak i jasně vyznívá z holandské sborové zprávy pro ty, kdo se do Česka nevypravili. Její autorka zmiňuje naše vřelé přijetí, krásné společné okamžiky a nový styčný bod v podobě hledání cest, jak i přes finanční výzvy pokračovat ve sborových aktivitách. A tak se budeme těšit na další setkání, tentokrát v Apeldoornu.

Lisa Fikejsová ■

Letadlem v Basileji

Když nás Iva požádala, abychom napsali článek o návštěvě Basileje „očima mladých“, šli jsme se přirozeně zeptat našeho dítěte: „Timíku, jak se ti líbilo v Basileji?“

Odpověď zněla: „Dobře... Spíš teda ňák středně. Ptáci tam lítali. To se mi nejvíc líbilo. A letěli jsme letadlem, to se mi taky nejvíc líbilo. Líbilo se mi, jak se to letadlo točilo a jak se rozjelo. Letadla jsou hrozně velká. A doopravdicky je ještě víc velká, to letadlo. Letadlo je doopravdy hodně velký, i v pohádkách je velký. Ale doopravdy je největší! Opravdicky letadlo se neveze do domku. Je moc velký a má křídla.“

No, pochopili jsme, že z takového materiálu článek neuděláme; a kromě toho Iva toto dilema vyřešila za nás slovy, že „bude nejlepší, když Timík jen namaluje nějaký obrázek“. (Nicméně to bychom ctěným čtenářům udělali velice neradi, neboť Timothy zdědil výtvarný talent po svém otci, a ten žádný výtvarný talent po nikom nepodědil.)

Každopádně, až v tento moment jsme si uvědomili, že těmi „mladými“ Iva myslí nás. (Což je s podivem, neboť po Timíkovi byl druhým nejmladším účastníkem zájezdu Ivina vážená slečna dcera.)

Položili jsme si tedy otázku, proč se vlastně do té Basileje vždycky tolik těšíme? A došlo nám, že se ani tak netěšíme do Basileje, jako spíš

„za Basilejčany“. Za Stephanem, který byl dlouhá léta profesorem klavíru na prestižní hudební akademii, za Marcem, kterého mám na Facebooku mezi přáteli, za farářem v důchodu Olivierem, který je duší basilejského sboru úplně stejně, jako byl pan farář Pokorný duší toho našeho; ale především za našimi obvyklými hostiteli - Philippem a Anne -, se kterými jsme v průběhu let vypili nespočet lahví vína, známe jejich děti (a teď už také děti jejich dětí), byli jsme spolu třeba na cyklovýletě nebo moderním baletu a několikrát jsme se navštívili i mimo termín oficiálních setkání našich sborů. Zkrátka, mnozí z členů basilejského sboru se stali našimi přáteli a jsem si jist, že obdobné přátelské vazby navázali všichni pravidelní účastníci.

Ve výsledku nám tedy zas tak nezáleží na tom, jaký program nám Basilejci připraví - ačkoliv tentokrát byl obzvlášť povedený. Po tradiční páteční večeři v hostitelských rodinách jsme v sobotu navštívili překrásné městečko Murten, ležící na břehu jezera, v jehož starobylém kostelíku (pyšnicím se údajně nejstarším dosud používaným zvonem ve Švýcarsku) začínala svou kazatelskou kariéru Evelyne, která je nyní farářkou basilejského sboru. Prohlídku historického centra jsme absolvovali v turistickém vláčku, což byla vítaná pomoc jak pro generaci nejstarších, tak těch nejmladších účastníků. Neděli jsme jako obvykle začali francouzsko-českou bohoslužbou (mimochodem — i basilejský sbor má svůj „Červeňák“, místo z cihel je však postaven ze speciálního červeného kamene) a po odpoledním společném pohoštění nás Basilejští provedli novými prostory hned vedle kostela, do kterých přestěhovali své kanceláře, neboť dosavadní budovu čeká rekonstrukce. Poté jsme vyrazili na komentovanou (a Milošem Bělehradem nanejvýš zábavně tlumočenou) prohlídku Basileje a následně jsme vyrazili za „svými“ rodinami, abychom společně strávili poslední večer.

Když jsme se v pondělí ráno loučili, bylo to se slovy „nejpozději za rok v Brně“.

Otázka na tělo: Budete u toho taky?

Ondřej Malach ■

Noc Červeného kostela

Jaké jsou krajiny Marie Plotěné, které visí v Červeném kostele? Člověk si v nich může číst, zastavit se a nadechnout, zahlédnout hezkého muže či ženu, potkat biblickou postavu, zasmát se, ale také zažít jistou úzkost konfrontován s děsy i povahovými rysy. Jsou to krajiny usebrání. Krajiny na pomalou chůzi. Otevřeno od 15. června do 15. září, úterý až sobota od 14 do 18 hodin.

Zpíval Brno Gospel Choir, smíšený pěvecký sbor pod vedením dirigentky Zuzany Petlanové, který vznikl na podzim roku 2002 (letos oslaví 21 let) jako reakce na gospel workshop s vynikajícím dirigentem a skladatelem Hansem Christianem Jochimsenem z Dánska.

Gospel jako hudební žánr vznikl v první čtvrtině 20. století v černošské komunitě ve Spojených státech. Zpíval se především v kostelích. Ale nejenom. Například interpreti, kteří zpívali i o světských věcech, vystupovali v klubech, jako například Golden Gate Quartet.

Brno Gospel Choir

Contemporary gospel je moderní podžánr gospelové hudby. Je ovlivněn nejnovějšími hudebními trendy, jako je jazz, hip hop, funky, rhythm and blues. Ačkoli se styl vyvíjel postupně, rané formy jsou obecně datovány do 70. let a žánr byl dobře zaveden koncem 80. let. A v lavicích se v klidu nesedělo.

Každý kostel má svou historii a svůj příběh. Příběhu tohoto kostela stačilo něco přes 165 let, aby nabral na pestrosti i dramatičnosti. Něco o tom vypovídá i jeho název. Nejprve to byl Christus Kirche, pak kostel Jana Amose Komenského, ale nakonec mu všichni říkají Červený kostel. O jeho historii nám vyprávěl Václav Matoulek.

31. srpna 1884 navštívil Moravské Budějovice Zdeněk Fibich. Jemu a jeho dílu byl věnován večerní koncert a podle dobových novin „nadšení nebylo skoro konce“. A poté byl mistr Fibich jmenován třetím čestným členem zdejšího čtenářsko-pěveckého spolku Budivoje a stal se miláčkem místního i okolního obecnstva. Po této návštěvě Fibich tannímu faráři Valentinu Bečvářovi věnoval Missu brevis a Budivojsi kantátu Jarní romance na slova Jaroslava Vrchlického. Škoda že se dnes farářům skladby už nevěnuvávají... Čtenářsko-zpěvácký spolek v Moravských Budějovicích Budivoj vznikl v roce 1865, tedy o rok později

Bar u dvou farářů

než Lumír. Budivoj zanikl po druhé světové válce a jeho členové se prý ke konci scházeli už jen ke čtení novin a hraní karet. V brněnském Lumíru se však dosud zpívá. Třeba právě Fibichova *Missa brevis...* a třeba při Noci kostelů.

Jednou z písní, kterou zpíval při Noci kostelů Kůrovec, byla: *O Jesu Christe, wahres Licht*. Napsal ji Johannes Heermann. Johannes Heermann se narodil v 16. století ve Slezsku a zemřel v roce 1647 v Lešně. Byl to evangelický farář, teologii studoval ve Štrasburku. Je autorem více než čtyř stovek písní, které dnes najdete v evangelických i katolických zpěvnících. Meyers *Konversations-Lexikon* z roku 1885 jej označil za „zpěváka soužení a bojů, ale také nezlomné odvahy víry“. Jednu písničku mu dokonce ukradl a trochu předělal Johann S. Bach.

Náměstí kolem našeho kostela se původně jmenovalo podle císařovny Sissi, po první světové válce dostalo jméno J. A. Komenského a po druhé světové válce tak začal být označován i kostel. Zatím se nepodařilo zjistit, jestli Komenský někdy vůbec v Brně byl. Na svou mapu ho ovšem nakreslil. Tuto mapu pak používali Švédové, když Moravou táhli a Brno se pokoušeli dobýt.

Je ovšem dost pravděpodobné, že se Komenský v Lešně sešel právě s Johannem Heermannem. A také jeho písně zahrnul do svých zpěvníků. Oba muže spojoval život ve válečných krajinách, opakující se morové epidemie, zkrátka temnota třicetileté války. Také je spojovalo to, že v těchto tmách vyhlíželi ještě trochu jiné světlo než to ze slunce, loučí a hlavní kanónů.

Dvakrát během noci bylo v Červeném kostele k vidění představení Divadla poq. V režii Aleše Bergmana hrála Eva Ventrubová, na cimbál Dalibor Štrunc a na varhany Martin Jakubíček.

Dario Fo (1926–2016) byl italský dramatik, spisovatel, režisér, výtvarník, herec a také nositel Nobelovy ceny za literaturu za rok 1997.

Mysteria buffa, pod kterými je uváděn jako autor, přímo nenapsal, ale dlouhodobě se zabýval těmito komickými nahlédnutími do tajemství víry a v různých italských knihovnách se mu podařilo nalézt fragmenty lidových středověkých výstupů, které pak pospojoval a literárně dotvořil. Jde tedy o rekonstrukce starších textů.

I tehdy tyto dramatizace a domyšlení biblických epizod hrál vždy jeden herec. V zásadě jde o apokryfní texty, které byly ovšem z kostelů vykázány na ulice, náměstí i mosty.

Takže se alespoň na chvíli díky Evě vrátily na místo původního určení.

Hříčky odrážejí vztah k víře, k biblickým událostem, ale především akcentují jejich lidské vnímání. Proto se také v obou mysteriích — Vraždění neviňátek a Marie pod křížem, objevovala jako jedna z důležitých postav Ježíšova matka.

Chcete-li zakusit, že biblické příběhy jsou také o nás, pozvěte si Evu Ventrubovou!

Iva Květonová a Ondřej Macek ■

I v Blahoslavově domě bylo otevřeno

V pátek 2. června se opět konala akce Noc kostelů. Připojili jsme se. Teprve podruhé po covidu bylo opět možné připravovat program pro větší počet návštěvníků.

V určený den už po poledni přicházeli dobrovolníci a začali se svými přípravami: občerstvení pro návštěvníky, výroba palačinek, prostory pro jednotlivé programy, vylepování programů a plakátů, secvičování hudebních programů...

Ve čtyři hodiny pak program začal. Nejprve výtvarná dílna Tvoříme s tonetkami, při které Marta Procházková soustředila pozornost dětí na krásu židlí Blahoslavova domu. Brzy na to začala poznávací hra Stromy v Bibli — Stromy v zahradě, při níž Gabriela Stögerová nechávala děti poznávat zeleň ve farní zahradě. Větší návštěva rodin s dětmi pak dorazila na program Divadla DIP nazvaný Stromocity, který také rozvíjel pozornost vůči přírodě kolem nás.

Spolu s Alexejem Chetvertnikem, kazatelem ukrajinsko-ruského společenství Ekklézia, které se schází v Blahoslavově domě, jsme se

Kapela Ležíš — jediné SLešem!

modlili za Ukrajinu. Vděčně vyslechli koncert pro varhany a hoboj Hany Bartošové a Barbory Šteflové a vystoupení Láryho Hausera s jeho scénickým čtením textů Daria Fo o svatém Františkovi.

Pozdější návštěvníci mohli na dvoře vyslechnout set písniček kapely Ležíš a také kratší programy tří místních varhaníků, Martiny Šebestové, Jana Pikny a Blahoslava Ryšavého.

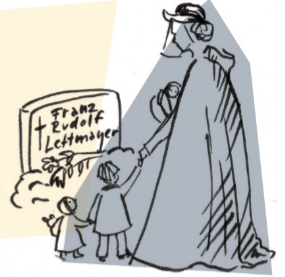
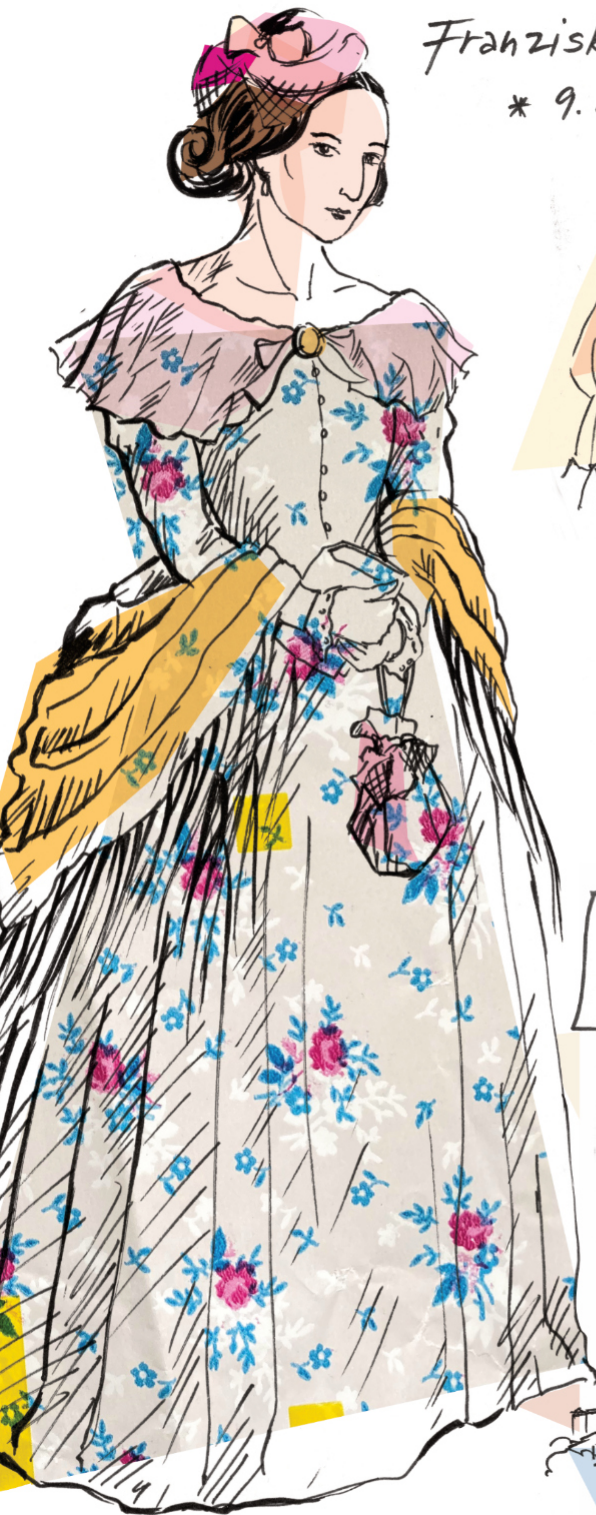
Velký úspěch měly jako již tradičně dobročinné palačinky pro Diakonii.

Velké poděkování patří všem dobrovolníkům z řad členů sboru, kteří pomohli v průběhu akce. Blahoslavův dům letos navštívilo téměř čtyři sta příchozích, mj. také štáb České televize, někteří z nich opět poznamenávali, že neměli tušení, že za frontou domů Lidické ulice se nachází velká modlitebna. Bylo otevřeno.

Martin Horák ■

Franziska (Fanny) Lettmayer

* 9. 8. 1823 ✓ - † 25. 1. 1883

Der xvi. Psalm/ Deus
 noster refugium et
 virtus/ &c.

Martina Luther.

Se feind / mit cruch aus yge metus / gcom
 (macht vns
 viel list / sein gnawsem röstung ist / anff
 erd ist
 nicht ferno gleichen.
 alle wacke / mauch ist mchen gebans
 wie sind gte bald verloxen / & s liech
 für vns der rechte vns / den Gott ba
 schen

Se wech / vnd massen /
 Jes hat de troffen /

Der alt bö,
 fefetod;

So. 25.

'Christus-Kirche'
 nedele 25. srpnja 1867

Františka svobodná paní

Poche

Narodila jsem se jako Franziska Herring 9. srpna 1823 v Bavorsku. Doma mi ovšem říkali vždy Fanny. A moje první příjmení znamená sled (to je taková štíhlá mořská ryba). Do Brna jsem se vdala za Franze Rudolfa Lettmayera. Byl to krasavec, měl moc hezké vlnité vlasy, jenže umřel, když mu bylo sotva sedmadvacet. Měli jsme spolu jednoho syna. Můj druhý muž Adolf svobodný pán Poche ho pak adoptoval.

Adolfa jsem si vzala po třech letech vdovství 20. srpna 1851. Byla jsem jeho druhou ženou. Nebyla to doba pro matky samoživitelky ani pro vdovce. Spolu jsme měli ještě dvě děti.

Poche začínal jako úředník krajského úřadu v Brně, ale jeho kariéra rychle stoupala, brzy byl zástupcem místodržitele v Košicích, pak viceprezidentem Sjednoceného místodržitelství v Budíně, sekčním šéfem státního ministerstva ve Vídni a nakonec se 21. května 1862 stal moravským místodržícím. Jak vidno, často jsme se stěhovali. Hrabě Egbert Belcredi manžela ve svém deníku nehorázně pomlouvá slovy: „Nám zbyl v Brně jen ten mizerný Poche!“ Nakonec mého muže předseda vlády Alfred Potocki poslal do penze, protože si troufl v parlamentu hlasovat proti němu.

Naštěstí jsem se už nedožila toho, jak manžel spáchal sebevraždu. Podřezal si žíly a vyskočil z okna. Vzal totiž místo ve správní radě jedné banky, která zkrachovala. Možná nebyl nejlepším politikem, ale čest cenil vysoko...

Ale proč o mně mluvit v tomto Kristově kostele?

Poprve jsem do něj vešla v neděli 25. srpna 1867 ve tři čtvrtě na deset. Je to zaznamenáno i v novinách! Do kostela jsme přicházeli pravicím postranním vchodem, dámy v nádherných toaletách, pání ve fracích a s bílými kravatami. My jsme usedly v lavicích vpravo, muži zaujali místa vlevo. Několik minut před desátou hodinou zazněl z věže Lutherův chorál Hrad přepevný jest Pán Bůh náš. Potom se do kostela

dostavili brněnský starosta, prezident říšské rady a další funkcionáři. Nakonec hlavními dveřmi vešel průvod třiatřiceti duchovních, kterým místní farář Gustav Trautenberger slavnostně předal klíč od nově postaveného chrámu.

Na české bohoslužby, které byly od jedné hodiny, jsem už nezůstala, ale zúčastnila jsem se slavnostního oběda pořádaného evangelíky v restauraci v Lužánkách. Jak hezky se tam tehdy připíjelo na císaře a císařovnu...

Musím říci, že málokterý chrám má krásnější a impozantnější polohu jako ten nový evangelický kostel v Brně. Je pomníkem ušlechtilé křesťanské horlivosti a nevyčerpatelné obětavosti členů sboru a zahraničních dárců. Na věži kostela 27 sáhů vysoké, která je od znalců hodnocena jako velmi odvážně promyšlená, jsou umístěny hodiny od Mannharta z Mnichova. Jejich odbíjení má lahodný zvuk. Ve věži visí tři zvony. Největší v tónu Es, menší v As, nejmenší v C tvoří krásný souzvuk. Ulila je firma Hilzer ve vídeňském Novém Městě. Kostel je vystavěn z neomítnutých cihel, což je dnes velmi žádané, takže jeho vzhled je načervenalý, svěží a úhledný. Vnitřek kostela zcela odpovídá milému vnějšímu vzhledu. Charakterizuje jej vkusná jednoduchost a vznešená důstojnost. Dvanáct gotických sloupů nese krásnou klenbu, mezi sloupy je ve dvou řadách deset kandelábrů o pěti plynových plamenech. Stavbu navrhl ten známý Vídeňák — architekt Heinrich Fersstel a stavitel Moritz Kellner ji provedl tak pečlivě, že při kolaudaci nebylo pražádných připomínek...

Říkám si, díky Bohu a císaři za ten pokrok, že už i evangelíci mohou mít své chrámy.

Ondřej Macek ■

Jak jsme slavili třicítku

Zdravíme vás z brněnské Diakonie. Měsíc květen se u nás nesl ve znamení oslav. Před třiceti lety jsme totiž poskytli pečovatelskou službu našemu prvnímu klientovi. A od té doby jich bylo nespočet. Kromě pečovatelské služby jsme naši činnost rozšířili o chráněná bydlení a centra denních služeb a z Brna se rozrostli ještě do Letovic a Nosislavi. To všechno jsme si připomněli při Dnu pro Diakonii v Blahoslavově domě, na kterém jsme se s mnohými z vás mohli potkat. Byl to povedený den a jsme rádi, že jste byli s námi!

To však v květnu nebylo všechno. Zapojili jsme se do projektu „Psaní od srdce“, který spočívá v tom, že dobrovolníci posílají klientům seniorských zařízení pohled. A tak panovala v průběhu května u nás, v Centru denních služeb Brno, dobrá nálada, pohledů a dopisů přišlo hned

Účastníci diakonické oslavy v Losově sále

Z pódia pripíjajú Magdaléna Šrubařová, Jan Soběslavský, Dagmar Vtípilová, Lenka Svobodová a Jaromír Klimek

několik, adresáti byli ze srdce potěšeni. Registrace na psaní pohledů už je uzavřená, ale můžete přes web psaniordsrce.cz přispět na aktivizační činnosti pro seniory, jakými jsou canisterapie, muzikoterapie nebo například návštěva cukrárny.

Klienti z Chráněného bydlení Ovečka v rámci pravidelného setkání s faráři (Ondřej Macek a Iva Květonová) přijali pozvání do Červeného kostela. Kromě komentované prohlídky je čekala také výstava vtípů a krátká pobožnost doplněná společným zpíváním. Moc děkujeme!

Vážení přátelé, přejeme vám krásné letní dny. Ať odpočinek neslouží jen k načerpání nových fyzických sil, ale ať je také příležitostí k odložení starostí a trápení.

Magdaléna Šrubařová ■

Podívej se z okna

Jarní školka mládeže proběhla letos ve Vanovicích o víkendu 12. až 14. května. Opět se sjelo mnoho skvělých lidí, společně jsme utvořili krásnou atmosféru — a ještě hezčí chvíle jsme zde strávili. Školka se mi velmi líbila, hlavně to téma bylo opravdu kreativně zpracované, bylo prima zamýšlet se s dalšími lidmi nad životním prostředím. Na školce mě velice zaujala především přednáška Janinky Esterlové, velmi mě oslovil její projev a pomohlo mi to i více pochopit, že příroda kolem nás tu není jen tak a že bychom se o ni měli vážně hezky starat a dbát o to, aby se nám tu dobře žilo. Teprve po této školce jsem pochopil, co vlastně je životní prostředí a co ho ve skutečnosti ničí. A držím palce všem, kteří to vidí podobně jako já! Rád bych společně s ostatními lidmi pomáhal zlepšovat životní prostředí a všechno, co s ním souvisí. Ale taky vím, že sám to nezvládnou. Věřím, že Bůh nám, kteří chceme pomáhat, pomůže podívat se z okna a najednou vidět, že svět kolem nás má smysl a má smysl se o něj starat a pečovat o přírodu. Věřím, že Bůh nám dá moudrost a rozvahu v našem snažení. Věřím i tomu, že i když nebude třeba všechno zrovna růžové, u Pána Boha najdeme odpověď na naše doposud nezodpovězené a někdy i palčivé otázky. Věřím, že nás v tom nenechá samotné!

Jinak: na školce jsem si užil i sporty, dílny a skvělé byly i tradiční paralelní programy, na kterých jsem se dozvěděl opět něco nového a zajímavého. Myslím si, že se mi získané poznatky a dovednosti určitě někdy budou hodit. Naše kapela a její členové byli taky samozřejmě úžasní: byli originální na nedělních bohoslužbách i ve volném čase. Samozřejmě musím zmínit nezapomenutelnou a naprosto okouzující sobotní after-party a zpívání v kulturáku!

Atmosféra, skvělí lidé, Pán Bůh a příroda... To všechno se podle mě na této školce krásně propojilo a vytvořilo to krásné a přátelské společenství lidí, kteří chtějí s naší zemí něco udělat a taky se chtějí společně zamýšlet, zpívat, užívat si a něco se naučit. Proto má smysl jezdit

na školky mládeže! Tato zpráva je pro všechny, kteří ještě nikdy na žádné nebyli. Jeďte, stojí to opravdu za to!

Kryštof Rybníkář ■

Šest let spolu

Pojďme spolu je mottem jihomoravských ekumenických poutí. Šestá taková pouť v sobotu 22. dubna 2023 vedla více než padesát poutníků různých vyznání ze Slavkova do Tuřan, a skončila tak v Brně, odkud poutníci roku 2017 vyšli. Průběh všech těchto poutí je dokumentován na stránkách pojdmespolu.cz.

Když se poutníci roku 2017 vydávali na cestu, měli cíl prostý: připomenout zaniklou duchovní pestrost. Pouť začínala u soutoku Svatky a Svitavy a vedla po staré národnostní hranici dělící české a německé Moravany, kde každá vesnice má jinou tradici, až do Rajhradu katolickou. Dál na jih si už poutníci připomínali reformaci: sbor Jednoty bratrské v Židlochovicích, německé novokřtěnce a nadšení evangelického sboru v Nosislavi, kde se v době tolerančního sboru přihlásila k reformaci většina obce. Druhá pouť vedla roku 2019 dál po této etnické hranici a všimla si novokřtěnců, kteří v 16. století našli na Moravě zaslíbenou zem: cestou z Nosislavi kolem Nikolčic do Kurdějova a Hustopečí si poutníci připomněli čtyři různé novokřtěnecké osady, z nichž právě hustopečská měla mimořádný význam. Objevila se myšlenka napodobit pouť tajných moravských evangelíků, jejichž cílem bývala v 17.—18. století uherská Reca, kde byl severně od Bratislavy nejbližší reformovaný sbor, ale přednost nakonec dostal záměr zavést poutníky zpět do Brna. Třetí pouť proto zamířila z Hustopečí do Klobouk: připomněla osudy Čechů hledajících, a to na příběhu Tomáše Masaryka, jehož matka byla hustopečská katolická Němka, zatímco on

Společný zpěv u pietního kříže připomínajícího padlé v Bitvě u Slavkova

Poutníci ve slavkovském kostele Vzkříšení Páně

sám v Kloboukách, dalším velkém centru reformovaného evangelictví, dospíval k rozhodnutí katolickou církev opustit. Čtvrtá část pouti vedla do Žarošic, tradičního katolického poutního místa, jež bývá někdy pokládáno za kultovní místo z dob pohanských Germánů, kteří přijali křesťanství ještě před příchodem Slovanů. Připomněla také moravské židy v Dambořicích. Pátá trasa už mířila směrem severozápadním a propojovala dvě katolická místa: Žarošice a Slavkov, i když nakonec skončila už v Heršpicích, malé vesnici s pestrou tradicí reformační.

Letošní cesta vedla poutníky, z nichž většina je vyznání nekatolického, místy takřka výhradně katolickými, většinou tak či onak poznamenanými bitvou u Slavkova. Východiskem byl kostel Vzkříšení Páně ve Slavkově, jímž Václav Antonín z Kounic v letech 1786—1790 realizoval svou osvícenskou myšlenku vytvořit sakrální prostor, který by obsahoval jen takové symboly, k nimž se mohou vztáhnout křesťané jakékoliv konfese. Reflektoval tak okolnost, že v 16. století byl Slavkov sídlem více než desítky různých křesťanských komunit (a navíc i židovského ghetta). Dokonce se zde konal roku 1526 velký ekumenický kongres, který měl sjednotit moravské nekatolické konfese.

Poutníci navštívili i malý evangelický kostelík a kolem slavkovské synagogy se vydali ke starému románskému kostelu sv. Vavřince v Křenovicích. Odtud pokračovali za krásného slunečného počasí ke kapli v Mohyle míru. Připomněli si tam životní dílo Aloise Slováka, boskovického jezuita, který prosadil myšlenku uctít oběti slavkovské bitvy důstojným pomníkem. Jeho realizace se v letech 1910—1923 ujal Josef Fanta. Na druhé straně přispěl Alois Slovák k tomu, že se mohyla spíše než místem pietním stala místem setkávání obdivovatelů Napoleonových. Dalším zastavením byla kaple Povýšení sv. Kříže na zámku v Sokolnicích z r. 1750, kde si poutníci připomněli protestantskou minulost panství i zásluhy rodiny Ditrichštejnů a Mitrovských.

Cílem pouti byl slavný kostel Zvěstování Panny Marie s přilehlou kaplí Zjevení Panny Marie v trní. Evangelík se na takových místech setkává s nezvyklým pohledem na pobělohorskou rekatolizaci: učí se chápat nadšení Bohuslava Balbína, který za svých brněnských studií viděl ve zdejší raně gotické sošce Panny Marie symbol Boží ochrany

moravských katolíků proti evangelickým povstalcům a podpořil legendární představu o jejím původu velkomoravském, takže se ochrana moravských Slovanů proti Maďarům stala předebranou boje za obnovu katolictví. Když po zrušení jezuitského řádu ochablo nadšení pro tuřanské pouti, dala stará legenda zdejším poutím nový život. Tuřanský areál se roku 1863 stal jedním z pietních míst oslav tisíciletí cyrilometodějské misie, které moravským katolíkům symbolizovaly české vlastenectví, a získané prostředky umožnily reprezentativní přestavbu v letech 1888—1898. Nedaleký Husův sbor Československé církve, který v letech 1927—1929 zbudoval tuřanský rodák Jaroslav Kincl a pro který Rudolf Kundera vytvořil nástěnný obraz Světlo pravdy, je připomínkou toho, že ani tak tradičním katolickým místům se nevyhýbalo hnutí Pryč od Říma. Posezení na farní zahradě dalo pak příležitost shrnout šest let putování z Brna do Brna a hledat v tisíciletých dějinách slovanské Moravy to, co křesťany spojuje.

Organizátoři poutí Pojdme spolu nyní zvažují, kam vyrazit v dalších letech: zda novou sérii poutí vést na jih, ke Kounicím, Kralicím a Ivančicím, anebo na sever, do Vranova, Boskovic a Vanovic.

Petr Peňáz ■

Interfecti mei resurgent — Moji padlí opět povstanou

Žena statečná

Vzpomínka na Boženu Patočkovou

Božena se narodila v malém pavlačovém bytě manželům Häutlerovým, kteří měli menší obchod s látkami a textilní galanterií na rohu Chládkovy a Minské ulice. Byla třetí z pěti sourozenců. Absolvovala obchodní akademii na Pionýrské.

Její bratr Otta se jako záložní důstojník zapojil do odbojové skupiny. Na udání sousedů byli rodiče a všech pět sourozenců v lednu 1944 zatčeni gestapem a tvrdě vyslýcháni ve věznici na Cejlu. Vyšetřovací vazba trvala tři měsíce, a i když jim gestapo nic nedokázalo, předalo je k dalším výslechům do Petschkova paláce v Praze, odkud je poslali do Terezína. V Terezíně jim zemřela maminka i tatínek.

Po třech týdnech všech pět sourozenců nastoupilo do transportu směr Osvětim. Začátkem června 1944 však byla otevřena druhá fronta v Normandii, a tak bylo rozhodnuto, že všichni práceschopní vězňové z Osvětimi půjdou do Německa. Bratr Otto se dostal do Oranienburgu a sestry do Christianstadtu, kde pracovaly jako drvoštěpky, u zedníků a v továrně na granáty. Počátkem roku 1945 se k jejich lágru přiblížila fronta.

Sestry doufaly, že brzy spatří rudoarmějce, ale tento sen se jim nesplnil. Musely naopak nastoupit do transportu do německého vnitrozemí. Střežilo je patnáct esesáků. Jednu noc musely vězenkyně zůstat na noc v poli, protože však byla zima, odešli vojáci spát do dědiny. Na hlídce zůstal pouze jeden.

Děvčata Häutlerova se rozhodla utéct a přidaly se k nim ještě dvě dívky z Prahy. Zatímco útěk byl snadný, cesta byla nebezpečná. Hrozilo jim zatčení a poprava. Rozhodly se směřovat na jih a doufaly, že se brzy setkají s ruskými vojáky. Procházely krajem Lužických Srbů po řece Sprévě. Dobří lidé jim za práci dali jídlo a nocleh. Cesta trvala od 2. února do 7. března, kdy se konečně dostaly na území naší bývalé republiky. V Sudetech před nimi několikrát zavřeli dveře. Vlakem se dostaly do Liberce, kde našly Čechy, kteří je převedli přes Jizerské hory

do vnitrozemí. Uprchlíci byly překvapené, jak zde lidé klidně chodí z práce a do práce, jako kdyby válka neměla nikdy skončit. Rozhodly se jet do Nové Paky a tam se přidat k partyzánům a bojovat proti nacistům. Úkryt jim poskytla paní Hejtmanová, se kterou se potkaly ve vlaku. V Nové Pace však začal hon na ruské parašutisty a čekaly se do-
movní prohlídky. Dvě pražská děvčata proto navázala spojení se svými příbuznými v hlavním městě a šťastně se tam u sestřenice ukryla.

Čtyři sestry se dostaly do Brna, kde se čtrnáct dnů skrývaly u Meze-
rových, za což hostitelům hrozila poprava. Z Brna se přes Vracov do-
staly do Uherského Hradiště k majoru Fuksovi. Jeho přítel pan Halám-
ka pak sestry převáděl z jedné rodiny do druhé. Partyzáni shromaž-
ďovali v lesích zbraně a náboje, které jim shazovala ruská letadla. Sestry se zapojily do „výroby“ ručních granátů a rozbušek. Boženu a Lídu ukryla rodina Dvořáková v Mařaticích a Mílu s Marií rodina Příleská v Ostrožské Nové Vsi. Původně je měli předat partyzánům do lesů, ale když slyšeli o jejich strastiplné cestě z Německa, nechali je přespávat ve svých domech, i když tím riskovali životy svých blízkých, podobně jako spojky, které je převáděly.

Osvobození se všechny sestry i ukrývající rodiny dočkaly první kvě-
tnový den. Poté se sestry vypravily do Brna. Domov, odkud pocházely, byl zničený, tak jim byl úředně přidělen byt v řadovém rodinném domu v Sedlákově ulici v Brně. Zde se nakonec musely smířit s tím, že jejich bratr Otta zůstal nezvěstný. Podle svědectví spoluvězňů nepřežil poslední dny války. Již v brněnské věznici byl podroben krutému zacházení, když musel běhat kolečka až do celkového vyčerpání, a v Osvětimi onemocněl zápalem plic.

O přidělený byt nakonec projevil zájem jeden generál, takže se z něj sestry musely v roce 1948 vystěhovat. Božena v tu dobu byla již vdaná za osmnáctiletého mladíka, který byl také vězněný gestapem a přišel o celou rodinu v koncentračním táboře. V roce 1954 se jim narodila dvojčata Jan a Jitka.

Jan Patočka ■

S kurátory nejen o kurátorské kocovině

Ke správnému létu patří delší čtení! Proto vám přinášíme hutnou kurátorskou superdebatu. Při osvěžující vodě a v nedělkovém prostoru Blahoslavova domu se několik hodin před pondělními svatodušními bohoslužbami setkali dva dlouholetí a bývalí kurátoři sborů Brno I a Brno II Václav Matoulek a Jaroslav Kučera společně s těmi novopečenými — Petrem Zukalem a Evou Kazdovou.

Pamatujete si, kdy a proč jste se stali kurátory?

Jaroslav Kučera (J): Byl jsem kurátorem 18 let, tři funkční období. Ve staršovstvu jsem ale působil už dvě funkční období předtím, jedno z toho jako místokurátor. Prvnímu nátlaku ohledně kurátorství jsem odolal, pak ale už nebylo zbylí a za vydatné přímluvy faráře Jarka Vítka jsem kandidaturu přijal.

Václav Matoulek (V): Já jsem kurátoroval od roku 2008, 15 let, a vyplynulo to ze souvislostí podobně jako u Jarka. Práci ve staršovstvu jsem měl navíc ulehčenou tím, že jsem do ní vplouval velmi pozvolna. Začátkem 80. let mě totiž pan farář Pokorný přizval jako mládežníka spolu s několika dalšími, abych se jako nezávislý pozorovatel účastnil schůzí. Už jsem tedy věděl, co se tam děje. Pak jsem plynule přešel do role presbytera, pak následovala místokurátorská funkce a později jsem kývl na kurátorství. Přestože nebo právě proto, že jsem věděl, co to obnáší.

Těžko ale říci, kolik volebních období to je, protože my volíme staršovstvo nadvakrát, vždy po třech letech.

J: U nás se o tomto modelu taky diskutovalo, ovšem zásadním argumentem proti bylo, že to obnáší každé tři roky přípravu volebního

SETKÁNÍ

shromáždění a že se všichni presbyteri musejí vzdát funkcí ve staršovstvu. U nás se dlouhé roky dobře držela kontinuita, výrazný zlom přišel až teď při posledních volbách, kdy se staršovstvo obměnilo dost zásadně.

Eva Kazdová (E): A tak jsem se stala kurátorkou já. Když totiž došlo ke zmíněné obměně staršovstva, s několika lidmi z kandidátky jsme o rozdělení rolí mluvili předem. Petr Dobrovolný si vzal na starost hospodaření, já jsem vzala kurátorství. Nikdy předtím jsem ve staršovstvu nebyla.

Petr Zukal (P): Začnu ze široka. Včera jsme se vrátili z víkendového Blažkova. Přesně před rokem tam farář Ondřej Macek poprvé zmínil moje jméno v souvislosti s kurátorem. To jsem si říkal, že je opravdu dobrý vtipálek. A pak letos na jaře po sborovém shromáždění (a volbách do staršovstva) jsem byl pozván na pohovor do farní kanceláře. Myslel jsem si, že farářům hravě vysvětlím, že jsou vhodnější kandidáti. Nestalo se tak. Tak jsem si vzal čas na rozmyšlenou.

Co se všechno děje během takového rozmyšlení?

P: Zavolał jsem Vaškovi Matoulkovi, pomohlo mi jeho sdělení, že by zůstal ve finanční komisi. Taky jsem mluvil s Milanem Ryšavým, vedoucím stavební komise, a ten taky přislíbil, že bude pokračovat. A že, pokud bude zvolen, by pokračoval jako místokurátor. Uklidnilo mě, že dvě klíčové oblasti budou zaštitěny. Ale jinak mně bylo jasné, že to bude práce a práce.

Kurátor je podle slovníku cizích slov opatrovník či správce. Jak jste si tuto funkci definovali vy?

J: Statutární zástupce.

V: Já si myslím, že slovo správce je výstižné. Podle toho, jak funguje naše církve, musí mít naše sbory nějakého správce, někoho, kdo zodpovídá za majetky, osoby, komunikaci s farářem sboru, jsou to lidi, kteří nesou odpovědnost. Oproti muzejním kurátorům je to ale složitější: u nás je to funkce dobrovolná. Proto je velmi důležité osobní nastavení člověka, aby to fungovalo. Jarek mě jistě doplní...

J: Trošinku to evokuje správnou radu, cosi, co drží jakýsi dozor nad funkcí nějaké entity. Svou zodpovědností je určitě nadřazený ostatním.

V: Jednotliví členové staršovstva mají o trochu lehčí situaci, neboť nejsou vázáni statutární funkcí a taky nemusí pocítovat tolik zodpovědnosti za celkové dění ve sboru. Opět musím zmínit, že jejich práce je dobrovolná.

E: Já tam ještě cítím i to opatrovat — mít na paměti lidi ve sboru a nějak opatrovat celé to společenství.

J: K tomu se váže má obecná poznámka — to sborové společenství je pevné a zároveň křehké, stačí jedno šlápnutí vedle — a rozletí se to na tisíc kousků.

V: Přitom je jedním z hlavních pilířů naší církve.

P: Já roli kurátora vnímám hlavně jako statutára. Farář je duchovní správce, kurátor ten světský.

Bylo by lepší, kdyby byl kurátor placený?

V: Nejsem si jistý, spíš ne, není to pracovní funkce, jak ji známe ze zaměstnání, kdy něco splním a mám hotovo.

Která role kurátora vám více sedí — ta reprezentativní, pronášet různé proslovy, nebo být silným hráčem v zákulisí?

J: Co událost, to nový oblek! (*smích*)

V: Obojí je špatně — vystavovat se někde, to snad nemá nikdo v úmyslu, a hrát roli silného hráče — na to nemám národu.

P: Co se týká těch proslovů, na to je Vašek vynikající!

E: Důležitou rolí je být tím, kdo propojuje. Jednotlivé komise, lidi, faráře.

J: Nicméně od kurátora se malinko očekává, že bude schopen například oslovit konfirmandy...

E: To jsem absolvovala hned dva měsíce po zvolení!

J: Kurátor představuje zvolenou personu, která by měla držet fazonu, ale na druhé straně je to člověk, který musí být připravený všechno oběhat. Kravata nekravata.

V: S tím souhlasím!

SETKÁNÍ

Které období vaší práce nebo která ta rovina kurátorství vám přišla jako mimořádně obtížná, že jste se cítili bezradní, bezmocní?

E: Obtížné je teď rozhodování o tom, jak to bude s faráři v našem sboru, koho a na jaký úvazek budeme povolávat.

V: Asi bych odpověděl stejným způsobem — výběr farářů je jeden z nejobtížnějších okamžiků. U nás to vůbec nebylo jednoduché. Jednali jsme o tom v covidové době, leccos jsme probírali přes internet. Nevěděli jsme, jestli se život sboru vrátí zpátky do stejných kolejí. A do toho shánět faráře!

J: Ty personální věci byly vždycky obtížné. U nás byla náročná situace před nástupem Martina Horáka, při volbě mezi ním a Ondřejem Kolářem. Druhá pak byla v době covidu, když jsme přemýšleli co dál: odcházela Saša Jacobea a taky jsme ztratili komunikační kanál s prvním farářem.

V: Covidové období bylo obtížné. Z pozice kurátora jsem byl pro to, aby byla opatření při bohoslužbách a při scházení se co nejpřísnější, aby se lidé nenakazili. Ze strany některých členů staršovstva však pro to nebylo vždy plné pochopení. Byly to pro mě stresové okamžiky. Ale člověk musí být přísný a důsledný, překračování nařízení bych považoval za svévoli.

J: To je jak s dopravními předpisy. A je těžké, když ta nařízení doléhají na tak zodpovědného člověka, jakým je Václav. A v tom je ta role kurátora! Poradíme se, někteří prohodí několik vtipů, ale na kurátorovi to leží.

A kdo vám byl oporou?

V: Hlavně manželka. A spousta lidí ve sboru a staršovstvu. Měl jsem kolem sebe lidi, na které jsem se mohl spolehnout. Petr mezi ně taky patřil (abych mu oplatil předchozí komplimenty).

J: Stablní podporu jsem měl doma a mezi některými členy sboru.

E: Já mám oporu v místokurátorce Marianě Boudové, ale také v celém staršovstvu — jeho složení je dobré, jsme schopni se společně radit a domlouvat. Ledacos taky můžu konzultovat doma s mým mužem

a s rodinou. Oba s manželem pracujeme pro neziskové organizace, dobrovolnická práce je pro nás tedy samozřejmá. Máme pro sebe vzájemné pochopení.

V: Také jsem se mohl spolehnout na místokurátora Milana Ryšavého, byl jsem rád, že můžu tuto pozici sdílet právě s ním.

P: Pro mě je také důležitý Milan, a také ty stěžejní komise — finanční, stavební a samozřejmě všichni členové staršovstva.

A o faráře jste se opřít mohli nebo můžete?

V: Prakticky po celou dobu! Ačkoliv byly samozřejmě i okamžiky, kdy najít shodu nebylo snadné.

J: Převážnou část mého období byla ta komunikace dobrá.

E: Ano — protože jsme nováčci, oba faráři jsou nám dobrými průvodci. Třeba nám vysvětlují, co máme dělat, co obnáší třeba konvent či setkání kurátorů. Řadu věcí jsme si ale nastavili jinak, než jak to doposud fungovalo.

J: Teď taková perlička, jak může farář zafungovat: Jednou jsem se ptal Jarka Vítka, jestli v našem sboru sledujeme, co se děje dál s penězi, které vybíráme na Jeronýmovu jednotu. A on mi řekl: Tak to dělej! A tak jsem fungoval řadu let ve výboru Jeronýmovy jednoty a už jsem to věděl docela přesně.

Jak byste se postavili k nějaké kontroverzi v kostele? Například kdyby přišel požádat o požehnání homosexuální pár?

V: My jsme u nás takovou situaci zažili. Staršovstvo tenkrát na základě hlasování odmítlo požehnání páru dvou dam v Betlémském kostele. Nebyly z našeho sboru. Kdyby se jednalo o naše členky, asi bych souhlasil. Nerad bych, aby se náš kostel stal nějakou shodou součástí propagace tohoto aktu. Možná je to špatně, nevím.

J: Věci se musejí řešit případ od případu, v tomto bodě dávám za pravdu Václavovi. Diskutabilní je pro mě i to, že se křtí například elpíčko.

E: Já asi nemám univerzální hranici. Zatím jsem byla takových situací ušetřena.

SETKÁNÍ

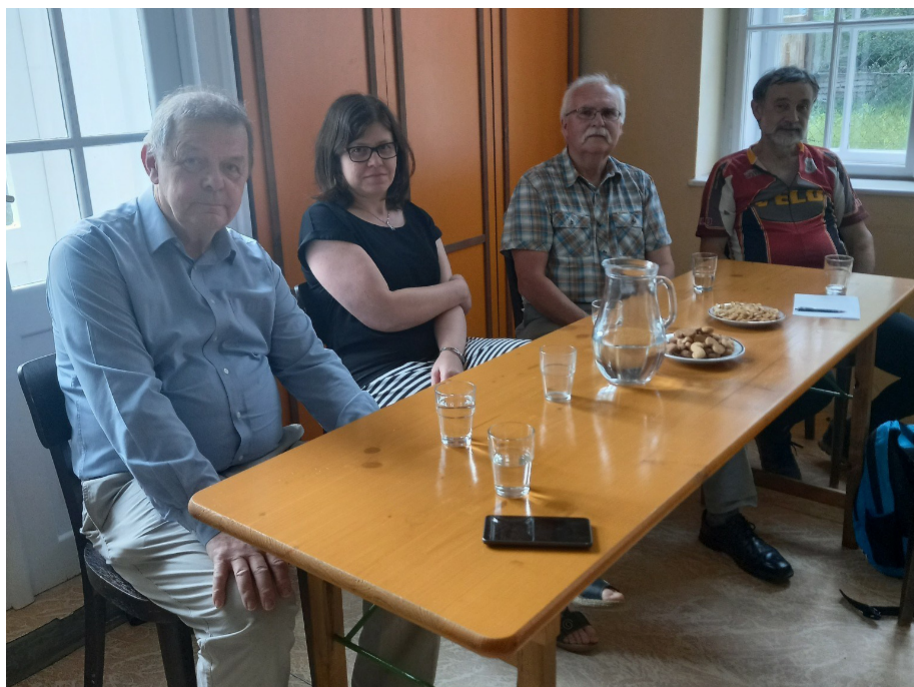
P: Je to případ od případu. Ale pravda je, že jako člen staršovstva bych se rozhodoval jinak než jako kurátor.

E: Taky cítím, že se musím rozhodovat jinak než jako řadový člen staršovstva.

V: Kurátor musí v některých případech tlumočit většinový názor, se kterým třeba nesouhlasí, při hlasováních jsem možná i podvědomě tento tlak cítil a v nerozhodných situacích si tak tím víc stál za svým názorem.

Jaké máte profese? Jak moc vám z ní ukrajovalo/ukrajuje kurátorství?

V: Já jsem důchodce! Vystudoval jsem totéž co Jarek, ale v oboru jsem nezůstal, přešel jsem do IT, strávil jsem tam 30 let, posledních 10 let

Kurátoři Jaroslav Kučera, Eva Kazdová, Václav Matoulek a Petr Zukal

pak ve výrobě ve strojírenství. Myšlenky na správu sboru jsem nikdy nenechal rozjet tak, aby mi to bránilo mé civilní profesi. Důležité je seřadit si priority: na prvním místě je rodina, a abychom se o ni postarali, musíme poctivě pracovat v zaměstnání. Pak bývají koníčky — ale do toho máme sborové činnosti. A pokud mně na nich záleží, musím je posunout do těch vyšších hladin. Proto se člověk vzdává něčeho, co by rád dělal. Před návštěvou či fotbalem, který mám moc rád, upřednostnit třeba konfirmaci...

J: Jinými slovy — odskákala to rodina. Z hlediska pracovního (výzkumný ústav makromolekulární chemie) — zpočátku jsem o tom, že jsem aktivní v církvi, ani nemohl v práci mluvit, v hlubokém socialismu si člověk ani netroufl říci, že musí něco zařídit pro kostel. Někdy jsem si trochu něco přizpůsobil, třeba pozdní příchod do práce, když bylo potřeba podepsat papíry. Spíše to ale vyplnilo volný čas.

V: My jsme s Jarkem vlastně studovali na kurátora! Jsme z jednoho studijního kruhu a asi polovina jeho osazenstva navštěvovala různá sdružení.

J: Bylo to v dobách, kdy bylo relativně volno, tedy začátkem 70. let. Byl tady pan farář Heryán a vytvořilo se obrovské sdružení. V pondělí jsme chodili na Opletalku, pak do Blahoslaváku a do Židenic. A chodilo taky hodně katolíků.

Evo, co ty a tvoje práce?

E: Pracuji na Lipce na Jezírku jako pedagožka. Co jsem kurátorka, musím učit své děti ještě větší samostatnosti. Tomu nejmladšímu je skoro deset let, je to velký chlap, musí to zvládnout.

P: Já jsem důchodce čekatel! Jinak jsem stavební inženýr — projektant. Kurátorem jsem pouhé dva měsíce, tak nemůžu posoudit.

Jak vypadají/vypadaly vaše neděle?

V: Mnohdy jsem si přál jít běžně do shromáždění jako každý jiný, abych si užil bohoslužby a nezávazně se bavil s lidmi u kávy. Ale byl jsem spíš v mnohých případech nervózní, zda je vše připraveno, jak má být, třeba jestli lidé, kteří mají vysluhovat, přijdou vhodně oblečení apod. Jsem

konzervativní a tohle těžce prožívám. Nebo jestli budou v neděli posypané schody, když je náledí, byť je na to služba. Pořád člověk nosí v hlavě ty věci, které jsou třeba. A toho se nedá zbavit jen tak, ani teď.

J: Já jsem to nazval kurátorskou kocovinou. Ten dojezd je dlouhý...

V: U mě je to ovlivněno i tím, že jsem zůstal ve staršovstvu.

J: Já jsem to položil naráz. A ten náraz byl tvrdý. Jak je známo, když něco narazí, pak se to vlní... Pořád přemýšlím, co bude, jak to či ono staršovstvo vyřeší, podaří se oprava Losova sálu? Když je nastoleno nějaké téma, třeba teď na tom sborovém kafi, pak chce člověk prostě říci, jak to vidí.

A novým kurátorům se zhoršila kvalita nedělí?

E: I když jsme se domluvili, že obsazení nedělních služeb hlídá Honza Fikejs nebo Martina Šebestová, nedá mi to. Taky se dopředu dívám do ohlášek. No a taková neděle, kdy nejsem napsaná na žádnou službu, ani na nedělní školu, občas nastává. O to více se ale snažím bavit s ostatními členy sboru, často se staršími. K tomu je dobré, když je člověk ráno u vchodu a vítá lidi nebo se s nimi loučí při odcházení. Takto se potkám se všemi. Líbilo se mi, když jsem byla na kavárničce a mohla jsem se blíže poznat s účastnicemi. Už si pamatuji jejich jména, koukneme na sebe a víme, že se známe. A taky komunikuji samozřejmě s farářem či se sborovou sestrou. Jsou to prostě jiné neděle než jen sedět u kafe.

P: V pracovní dny přibylo práce, ale protože jsem kurátorem krátce, nenastalo, že by se na mě lidi po bohoslužbách obraceli, to zatím ne.

J: Někteří lidé si na kurátora počíhají a hned se ptají. Často ale kurátor taky potřebuje za někým „vyrazit“. Ťuknout, jak se mu vede, okomentovat, vyslechnout poznámky k činnostem ve sboru a podobně.

Máte na závěr nějaké přání pro váš sbor?

J: Mám dvě myšlenky. Ta první — myslím si, že bude potřeba více začít vnímat odpovědnost za to, co se dělá a co to stojí. A pak ta druhá: S čím přišli lidé první církve, čím oslovili lidi kolem sebe, že se vytvořila církev v Arménii, Mezopotámii, v Sudánu nebo kolem Středozemního moře?

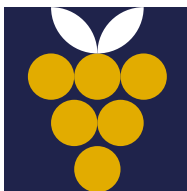
V okamžiku rozpadu Římské říše tady fungovala paralelní, pevná síť lidí, kteří tvořili křesťanskou církev. Čím ji tvořili? A čím by ta zvěst mohla být zajímavá i pro nás jako pro diasporní křesťany a pro lidi kolem nás? To považuji za prioritní, protože bez misijního důrazu vnitřního — to, aby se lidé, kteří chodí do sboru, cítili dobře a aby přicházely i jejich děti —, a vnějšího — čím jsme schopni oslovit lidi na pracovišti, k čemu jsme lidi schopni pozvat —, to rozhodně nepůjde. Odpověď na tuhle otázku je důležitější než všechny výpočty. I když ty jsou taky důležité.

V: Živé sborové společenství, aby v něm každý nacházel zálibu i oporu. Žijeme v období, kdy máme na to, abychom dokázali udržovat majetky, které máme, a hospodařit s financemi, které dostáváme částečně od státu. Během pěti let se situace hodně ztíží. A je otázka, jestli je únosné, abychom udržovali tolik majetku. Já se nebojím toho, co bude. Když už dva tisíce let udržuje Pán Bůh tuto církev, věřím, že ji bude udržovat i dál. A je jedno, jestli budeme mít tři kostely nebo jen půl faráře. Když budeme naslouchat, věřím, že On nám ukáže cestu.

P: Já se na to dívám úplně stejně jako Václav, optimismus stále převažuje, ale zároveň ho trochu i ubývá.

E: Svému sboru bych přála, aby to pořád bylo společenství od těch malých až k těm úplně nejstarším. Aby lidi přicházeli a slyšeli tam důvod, proč to dělat. A v nejbližším období faráře, který bude v našem sboru rád pracovat a povede ho na cestě ke Kristu...

Lenka Dobrovolná ■

Lidstvo aneb Špetka naděje

Jaká je povaha člověka? Je dobrý? Nebo je zvířetem, které se ukrývá pod krunýřem civilizace, a objevuje se vždy, když krunýř, zejména pod tlakem vnějších okolností, mizí? O tom je kniha Lidstvo nizozemského historika a novináře Rutgera Bregmana...

Téma není nijak nové. Zabývali se jím autoři v dávné minulosti. Rád bych vyzdvihl odlišný pohled dvou známých filosofů, zmíněných i v knize. Prvním je Angličan Thomas Hobbes. Podle něj je člověk od přírody špatný a „zkrotila“ jej až civilizace. Jeho pohled shrnují výroky „válka všech proti všem“ nebo „člověk člověku vlkem“. Odlišný postoj zastával Francouz Jean Jacques Rousseau. Člověk je dobrý a za jeho mravní deformaci může civilizace. I proto tvrdil, že „člověk se narodil svobodný a všude je v okovech“.

Na přebalu knihy Lidstvo se píše, že v západní civilizaci převládá první pohled. Na člověka se nahlíží jako na sobeckého a v souladu s tímto pohledem se budují například i veřejné nebo politické instituce. S tím lze souhlasit. Vždy si vzpomenu na myšlenku Karla Poppera z knihy Otevřená společnost a její nepřátelé — „síla demokracie nespočívá v tom, že by vybírala k vládě ty nejlepší, nýbrž že ty špatné může odvolat“.

Názor o přirozené špatnosti člověka má oporu i v sociálních a psychologických experimentech. Kniha zmiňuje dva nejznámější. Prvním je Stanfordský vězeňský experiment Philipa Zimbarda. Experiment spočíval v uzavření dobrovolníků do uměle vytvořeného vězení v rolích vězňů a dozorců. Kvůli neočekávané krutosti dozorců došlo k jeho předčasnému ukončení. Druhým je experiment Stanleyho Milgrama. Milgram se pokusil ověřit, jak daleko jsou lidé schopni zajít ve své poslušnosti k autoritě. V jeho experimentu se dobrovolník stal učitelem, který elektrickým proudem trestá žáka za nesprávné odpovědi. Milgram se tak pokoušel vysvětlit účast obyčejných lidí na holocaustu. Představu o prvním experimentu vám dá film Experiment, o druhém část filmu I jako Ikaros; obě videa jsou dostupná na youtube.

Rutger Bregman s tezí o špatnosti člověka polemizuje a pokouší se ji vyvrátit. Přitom se nejedná o nějaké naivní, idealizované představy; předkládá argumenty, proč Zimbardovy a Milgramovy experimenty nejsou průkazné.

Mě zaujal argument o nestřílejících vojácích. Bregman vychází z výzkumu plukovníka Samuela Marshalla, který byl započat v roce 1943 na atolu Makin v Pacifiku. V jedné noci Japonci provedli jedenáct útoků na americké linie. Přestože měli Američané značnou přesilu,

Japonci linie málem prolomili. Marshall chtěl vědět proč. Hned druhý den vojáky vyzpovídával a zjistil, že většina z nich nestřílela. Marshall ale nezůstal jen na atolu. S vojáky hovořil napříč bojišti a zjistil, že střílelo jen 15 až 25 procent vojáků. Stejně tak se později zjistilo, že méně než jedno procento amerických pilotů mělo na svědomí 40 procent všech sestřelů. Podle Marshalla se jedná o důsledek vnitřního a většinou nevědomého odporu k zabití člověka.

Marshallův výzkum není jediný. Další se například opírá o nález mušket z bitvy

u Gettysburgu. Z celkových 27 574 mušket bylo 90 procent nabito. Uvedené je zvláštní proto, že voják evidentně strávil 95 procent času nabíjením a 5 procent střílením. To ale není vše. Asi 12 000 mušket obsahovalo dva náboje. Jenom připomínám, že mušketa není opakovačka a nabíjí se zepředu. Správně by v ní měl být pouze jeden náboj. Více než polovina mušket měla tři náboje a jedna zbraň jich měla dokonce 23.

CROSSOVER → ARGO

LIDSTVO
Dějiny naděje

11

Rutger
Bregman

Přesvědčení, že člověk je od přirozenosti sobecký a nedůvěryhodný, prosáкло do západního uvažování nejpozději od dob Hobbesa, v souladu s ním budujeme naše veřejné instituce a politické i ekonomické systémy. Co když je ale toto přesvědčení mylné nebo minimálně přežitě? Autor postupně zkoumá manipulace slavných studií a předsudky vnášené do historických událostí, až už jde o stanfordský vězeňský experiment nebo o skutečný příběh z knihy *Pán mužů*, a přináší povzbudivou zprávu. Že to je naopak laskavost a spolupráce, která se reálně všude projevila jako evolučně nejúspěšnější strategie.

CROSSOVER

Proč? Nabíjení je skvělá výmluva pro to, aby člověk nemusel střílet. Pokud člověk ze své povahy nechce střílet, proč vlastně bojuje? Proč němečtí vojáci bojovali i v době, kdy bylo jasné, že válka je prohraná? Co je pohánělo? Touha zabíjet? Nacistická ideologie? Prosté kamarádství! Němečtí vojáci bojovali především za sebe navzájem. Obdobně tomu ale bylo i u vojáků na opačné straně fronty, což dokládá výzkum z roku 1949 na vzorku půl milionu amerických veteránů. Většině z nich byla ideologie nebo politika ukradená...

Dlouho na mě žádná kniha tak nezapůsobila. Laik totiž vnímá zmíněný Zimbardův a Milgramův experiment jako velmi přesvědčivé. A pokud si člověk pustí zprávy, zvláště po ruské invazi na Ukrajinu, už vůbec nemá důvod si myslet, že by člověk mohl být od přírody dobrý. Navíc při své profesi právníka musím nahlížet na lidi podezíravě. Písennou smlouvu uzavíráte hlavně pro situace, že druhá strana nesplní svůj závazek; když jej splní, smlouva končí na dně šuplíku nebo ve skartovačce. To ale znamená, že nejlepší smlouva vznikne tehdy, když u druhé strany předpokládáte ty nejhorší úmysly... Ovšem po přečtení knihy Lidstvo jsem pocítil vzhledem k člověku jakousi naději!

David Vávra ■

Kalendář sborových akcí

Brno I

25. června bohoslužby na konec školního roku v 10 hodin
v Betlémském kostele se zmrzlinou a grilováním
- 29.7. — 5.8. tábor Pustá Rybná
5. — 12. srpna pobyt na Blažkově
3. září společné bohoslužby na začátek školního roku
2. října začátek sborových programů

Ze sborového programu během letních prázdnin poběží jen kavárnička, každou středu od 15 hodin.

Omezený bude i provoz kanceláře — pro jistotu volejte.

O letních prázdninách se konají bohoslužby jen v Červeném kostele, a to od 9 hodin. V Rychmanově jsou pravidelně druhou a čtvrtou neděli.

Brno II

25. června rodinné bohoslužby na závěr školního roku
v Blahoslavově domě a poté v Tišnově
29. 7. — 5. 8. pobyt na Blažkově
10. září rodinné bohoslužby k začátku školního roku

O prázdninách se budou konat bohoslužby každou neděli v Brně a také v Tišnově! Kancelář bude otevřena každou středu od 8.30 do 11.30 hodin. A vždy třetí čtvrtek v měsíci otevře své brány kavárnička.

Milí čtenáři, bratři a sestry, přejeme vám krásné, radostí naplněné léto. Těšíme se na shledání na sborových pobytech, při bohoslužbách a pak i na začátku nového školního roku.

redakce ■

Čtenář Setkávání

Pomalým tempem na Květnici

Stromocity na zahradě — to když byl při Noci kostelů ještě den

Líst sborů Českobratrské církve evangelické v Brně I a Brně II. Vychází čtyřikrát ročně, uzávěrka příštího čísla je 25. srpna 2023. Určeno nejen pro všechny členy obou sborů, k dispozici v tištěné verzi za doporučenou cenu 50 Kč, zdarma pak ve verzi elektronické. O její zaslání lze požádat e-mailem na uvedené sborové elektronické adresy.

Odpovědná redaktorka Lenka Dobrovolná (lendobrovolna@seznam.cz). Na uvedenou adresu můžete zasílat své příspěvky i návrhy k nové podobě Setkávání. Za obojí budeme velmi vděční!

Grafická úprava Jitka Jirásková. Plakát pro děti je z dílny Ivy Tůmové, presbyterský komiks je od Petra Dobrovolného. Fotografie laskavě poskytli @Benfoto, Ondřej Macek, Libor Maláč, Jakub Ryšavý, Dušan Sedláček, Petr Dobrovolný, Klára Doušková, Radka Müllerová, Jan Fikejs, Petr Peňáz či Petra Švehlová. Děkujeme všem přispěvatelům za jejich články.

Registrace MK ČR E12109

Kontakty: FS ČCE Brno I, Opletalova 6, web: cervenykostel.cz; e-mail: sbor@cervenykostel.cz

faráři: Ondřej Macek (tel. 739 244 754)
a Iva Květonová (tel. 734 857 003)

FS ČCE Brno II, Lidická 79, web: blahoslavak.cz
e-mail: sbor@blahoslavak.cz;

faráři: Martin Horák (tel. 605 437 376)
a Jarmila Řezníčková (tel. 723 552 900)